

Lagtinget selv valgte sin Formand og Næstformand, og et Mindretal i Folketinget stillede Ændringsforslag om, at Bestemmelsen om Provstens og Amtmandens Stilling blev forandret. Det ærede Lagting har altsaa vidst, hvorledes Stemningen var hernede, det har haft 10 Aar til at forberede sig til at faa en forandret Sammensætning af det. Desuagtet foreligger Lovforslaget nu her med Bibeholdelse af den privilegerede Stilling for Amtmanden og Provsten. Mit Parti vilde under disse Omstændigheder ikke kunne være gaaet med til at stemme for Lovforslaget eller undlade at stille Ændringsforslag til det, hvis ikke den højtærede Justitsminister under Sagens første Behandling havde udtalt, at det her kun drejede sig om en kortvarig Periode, et Aar, hvori Lagtinget skulde have Lejlighed til at tage Stilling til Spørgsmaalet. Og jeg har forstaaet Justitsministerens Udtalelser i Udvalget saaledes, at der allerede fra Regeringens Side er tilstillet Lagtinget Forslag herom. Under den Forudsætning, at det kun er en rent midlertidig Ordning, der her er Tale om, vil vi kunne gaa med til Lovforslaget, som det foreligger.

Ordføreren (Fr. Petersen): Jeg kan ikke være enig med det ærede Medlem i den Begrundelse, som han gav af sin Særstilling i Udvalget angaaende Amtmandens og Provstens Stilling i Lagtinget. Hvis man ser paa Lagtinget som et Amtsraad — og Lagtinget har jo Amtsraadsvirksomhed paa Færøerne —, vilde det se yderst mærkeligt ud, om der her fra Lovgivningsmagtens Side blev lagt et Pres paa Lagtinget til at udelukke — for at tage det op, som er Hovedpunktet — Amtmanden fra at være Medlem af og Formand for Lagtinget, saa længe man hernede holder paa, at Amtmændene skal være Formænd i Amtsraadene og dér have Stemme lige med andre Medlemmer. Det er noget, som ikke kan lade sig gøre, at man herfra lægger et Pres paa Lagtinget til at foretage en saadan Ændring, saa længe man ikke har foretaget tilsvarende Ændringer hernede. Ser man derimod paa Lagtinget som Raadgiver i Lovgivningssager og som Valgkorporation ved Valg af Landstingsmanden, kan det siges, at vedkommende, som bliver valgt, for saa vidt ikke er rent folkevalgt, som to Medlemmer, der sidder paa Embeds Vegne, har deltaget i Valget. For Resten maa jeg sige, at det passer ikke saa daarligt

til den Sammensætning, som Lovgivningsmagten hernede ellers netop har givet Landstinget. Men paa dette Punkt vil jeg henlede Opmærksomheden paa, at Lagtinget ganske vist har to selvskevne Medlemmer af 22, men paa den anden Side bliver Lagtinget valgt af Vælgere, til hvis Alder man kun stiller den Fordring, at de skal være fyldt 25 Aar, medens man jo hernede forlanger, at Landstingsvælgere skal være 35 Aar. Det forekommer mig, at dette vejer ikke saa lidt til den anden Side. Jeg kan derfor ikke indse, at der ud fra Lagtingets Stilling, hvad enten det ses som Amtsraad eller som Valgforsamling til Landstinget, kan rejses nogen Fordring herfra om, at der skal ske en Ændring i Sammensætningen af Lagtinget. Grundloven nævner blot, at den færøske Landstingsmand skal vælges af Lagtinget. Hvis Grundlovens Mening var den, at der skulde være et andet Lagting end det nu bestaaende, maatte det vel være blevet tilkendegivet paa en eller anden Maade. Naar det ærede Medlem mener, at Grundloven forudsætter, at Lagtinget skal ændres, kan der altsaa fra modsat Side lige saa vel gøres gældende, at Lagtingets Sammensætning ikke godt kan ændres, fordi Grundloven har sagt, at det skal være Lagtinget, som vælger. Man vil lige saa vel kunne gøre den Indvending gældende som den anden. Jeg ved, at da man for en Del Aar siden borttog den Smule Census, der var for en Lagtingsvælger, blev den Indvending gjort gældende, at man derved i Virkeligheden forandrede en Bestemmelse, som var fastsat i Grundloven.

Men vi er, som sagt, enige i, at der ikke er nogen som helst Grund til at foretage nogen Ændring paa dette Punkt ved denne Lejlighed, og jeg anbefaler meget, at man giver Lagtinget Tid til at overveje dette Spørgsmaal, som er meget betydningsfuldt; jeg skønner ikke rettere, end at det er ganske naturligt, at Lagtinget ønsker, at der skal ske Valg til Lagtinget, inden der foretages Forandring deri.

Justitsministeren (Zahle): I Anledning af dette Spørgsmaal om Provstens og Amtmandens Stilling som selvskevne Medlemmer af Lagtinget og derigennem som selvskevne Landstingsvælgere skal jeg tillade mig at oplyse, at Justitsministeriet allerede den 9. August 1915 har tilskrevet Færø Amt og anmodet det om